

Posudek na magisterskou diplomovou práci Hany Wagenknechtové „K otázce oslovování v portugalštině – textová analýza“.
Vedoucí práce PhDr. Jan Hricsina, PhD.
Praha 2012

Diplomandka se ve své diplomové práci věnuje problematice vývoje oslovování v portugalštině, konkrétně pak pracuje s textovou analýzou historického textu. Práce je členěna do tří kapitol.

V první části předkládá autorka úvod do problematiky a zamýšlí se nad vymezením základních termínů synchronie a diachronie, dotýká se i problémů spojených s vymezením pojmu dialekt.

Druhá část obsahuje teoretické východisko k vlastní textové analýze. Autorka zde v první řadě poukazuje na fakt, že problematika oslovování prostupuje několika lingvistickými disciplinami a na potřebu sociolingvistického přístupu. Srovnává zde různé formy tykání a vykání v několika evropských jazycích, pro ilustraci uvádí tabulku Jiřího Černého, v níž porovnává četnost výskytu těchto dvou forem. V další podkapitole se zabývá problematikou oslovování z hlediska diachronního. Poslední podkapitola teoretické části se věnuje konkrétním problémům oslovování v portugalštině. Zde autorka vychází z prací portugalských lingvistů, především z prací Lindleye Cintry, prokazuje ale i znalost dalších zdrojů (Ivo Castro, S. da Silva Neto, M. T. Camargo Bideman, P. Teysier).

Poslední část patří samotnému rozboru historických textů. Autorka nejprve analyzuje historickou divadelní hru Almeidy Garetta „*Frei Luís de Sousa*“, napsanou v 19. století, svým dějem však zasazenou do století sedmnáctého, následně pak v rozboru několika autentických historických textů porovnává způsob oslovování a frekvenci konkrétních forem.

Metoda i zpracování diplomové práce odpovídají zadání, autorka postupuje systematicky, práce je podložena rozsáhlou bibliografií vztahující se k danému tématu. Problematika oslovování je velice komplexní a autorka se ani nesnažila dát jednoznačnou odpověď, pouze se pokusila nastínit jednu z možností vědeckého bádání. Lze konstatovat, že se úkolu zhostila úspěšně.

Pokud se dá práci něco vytknout, pak jsou to spíše chyby formální – překlepy a občas nepřilíhající zdařilé formulace (str. 5: „... *portugalština je úředním jazykem v Guinee-Bissau* ...“; „*Je sporné určit, zda se už tehdy...*“; „...*budeme se zabývat problematikou...*“; ...“ *psycholingvistika*“...; str. 6: „*V našem případě je důležitost lingvistiky velice důležitá* ...“; str. 26: „*vysoce nominální vossa mercê...*“; str. 36: „*nereprocita*“ a další) a dále některé drobné nepřesnosti či nedůslednosti:

str. 14: Autorka doplnila tabulku profesora Černého o situaci v Brazílii a Portugalsku, bez bližšího vysvětlení, proč je poměr právě takový jaký uvádí. Lze se tedy domnívat, že jde o nepodložené poměrné vyjádření.

str. 16: Uvádí-li autorka možnosti oslovení (*tu fazes/você fazes/você faz*) nemělo by chybět i v Brazílii běžně užívané *tu faz*.

str. 22: Pro překlad portugalského *menino / menina* by bylo vhodnější zvolit český překlad *chlapec / dívka*. Formy *kluk / holka* se mi zdají v tomto kontextu nevhodné, jde přece o oslovení mladých nebo svobodných jedinců.

str. 22: Oslovení *Ó Pedro* by si jistě zasloužilo bližšího vysvětlení.

str. 28: překlad portugalského „*futuro do pretérito*“ jako „*jednoduchý budoucí čas préterita*“ se mi zdá poněkud nešťastný.

str. 5, 33: Novo Acordo Ortográfico nesjednocuje jednotlivé varianty portugalštiny ani na úrovni ortografické. Pouze stanovuje některá nová pravidla (viz nadále Antônio/António, fato/facto apod.

Celkově však práce splnila všechny požadavky kladené na magisterskou diplomovou práci a doporučuji její přijetí k obhajobě.

V Praze, 1.2.2012

PhDr. Jaroslava Jindrová,
oponentka